

OPROEP BEJAARDE LIMBURGER

In 1979 was Johan* zaaddonor voor het ziekenhuis in Almelo. Nu vraagt de 80-jarige Limburger zich af: zijn er kinderen van gekomen? Mocht dat zo zijn: voor vragen is hij beschikbaar. Maar de tijd dringt.

Zaaddonor zoekt kinderen

Lucien Baard
Almelo

Met naam en toenaam in de krant: dat gaat de Limburger net een stap te ver. Maar Johan wil wel graag een soort oproep. Een die kinderen van anonieme zaaddonoren aan het denken zet.

Ze kunnen nu nog naar hem op zoek, voor het te laat is. „We hoeven er niet moeilijk over te doen, ik ben 80. En mijn ouderdomsgebreken nemen toe.” Hij loopt met stokken, of een rollator. Maar geestelijk is hij goed in orde, ondanks een tia enkele jaren geleden. Johan is nog steeds rap van tong, met zachte 'g'. Maar er hoeft nog maar één bloedvat te knappen, en...

„Ik kan me voorstellen dat eventuele kinderen met vragen zitten over hun biologische vader. Wie is het? Hoe ziet hij eruit? Wat voor leven heeft hij geleid? En ook: komen er aan vaders kant ziektes voor, waarvan het verstandig is om dat te weten?” Johan kijkt naar de tv-programma's als *Spoorloos* en *DNA Onbekend*. Over de vaak emotionele zoektocht van mensen naar hun afkomst. De kwelling die ze doormaken, omdat ze niet weten 'van wie ze zijn', raakt hem. Dat overtuigde de Limburger dat hij 'iets' moest doen voor eventuele kinderen, die dankzij zijn donorzaad zijn geboren. „Ik heb vier of vijf keer gedoneerd, in 1979 en 1980.”

DNA-gegevens

Johan kan gevonden worden via het Fiom, het instituut voor afstammingsvragen. De 80-jarige heeft daar recent zijn DNA-gegevens laten registreren. Kinderen die op zoek zijn naar hun biologische vader kunnen via het instituut laten onder-

zoeken of hun DNA overeenkomt met één van de donoren in de databank. „Ik heb alles gedaan wat nodig is.” Ook schrijft hij naar deze krant. Omdat hij in het ziekenhuis in Almelo doneerde, lijkt het aannemelijk dat zijn sperma is gebruikt voor Twentse stellen met een kinderwens. Van het ziekenhuis heeft hij vernomen dat ze niets voor hem kunnen betekenen. „De gegevens van voor 2000 zijn vernietigd, hebben ze mij gezegd.”

Johan verhult trouwens niet dat hij met het klimmen der jaren ook zelf steeds nieuwsgieriger is geworden naar het resultaat van zijn donorship. Of hij op 'resultaat' hoopt? Even is er een aarzeling. Dan: „Eigenlijk wel, denk ik... Ja.”

Ik wil in elk geval dat ze de kans hebben om dingen van mij aan de weet te komen

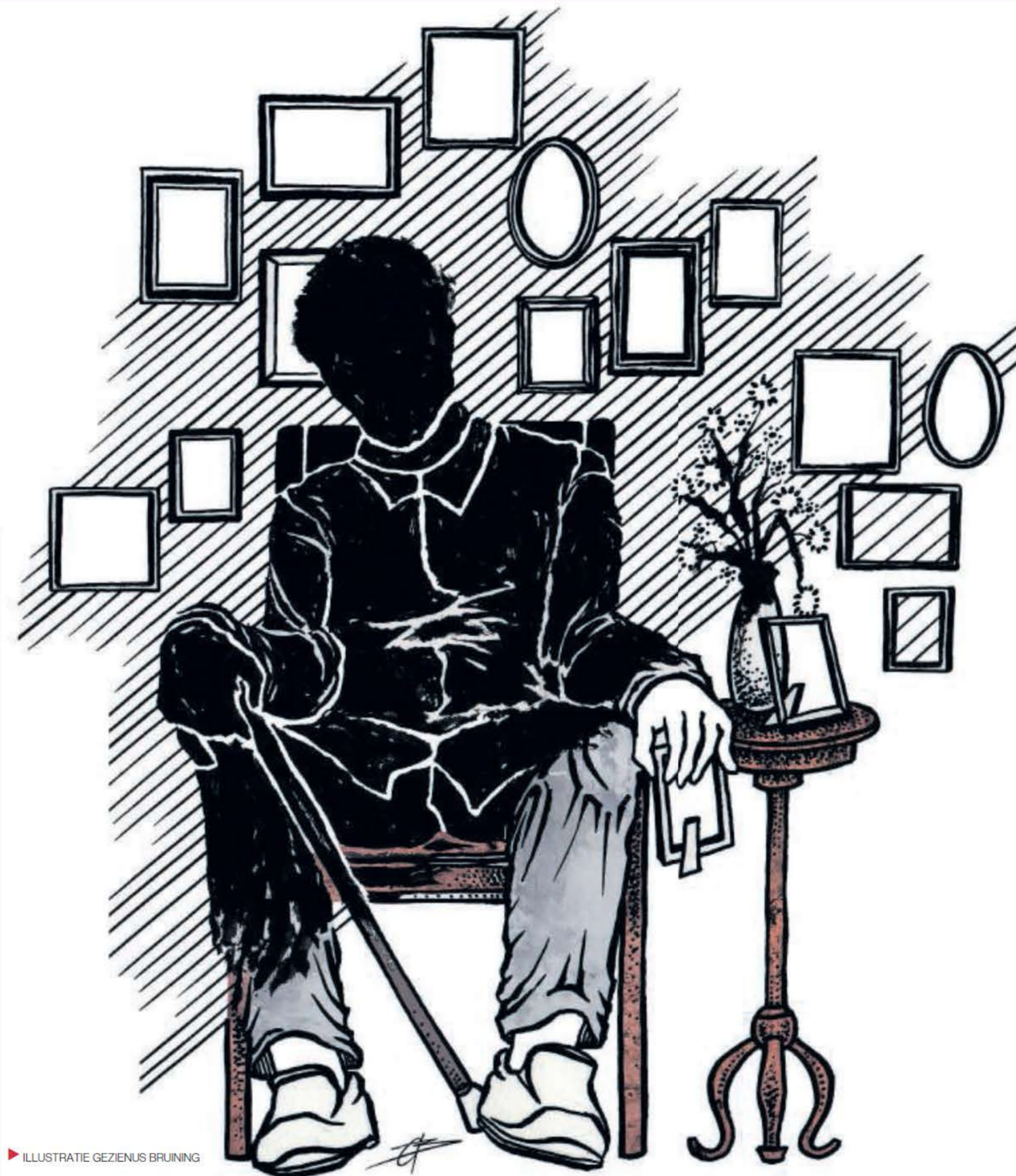
Of hij die kinderen dan werkelijk zou willen ontmoeten? „Misschien. Dat durf ik nu nog niet te zeggen. Ik wil in elk geval dat ze de kans hebben om dingen van mij aan de weet te komen, en dingen te vragen.” Eerlijk gezegd is hij ook wel bang voor een ontmoeting. „Ik weet dat ik geen rechten of plichten heb, daar hoef ik niet bang voor te zijn. Maar misschien hebben ze zich een ideaal plaatje van hun biologische vader in hun hoofd gehaald en valt het allemaal tegen. Of

hebben zij zelf een heel naar en triest leven gehad tot nu toe. Dat kan natuurlijk ook. Dat aan de weet te komen kan ook zwaar voelen.”

Katholiek gezin

Johan is zelf een telg uit een uitgesproken katholiek gezin. Hij is voormalig ambtenaar van pensioenfonds ABP en werkte later in diverse functies in de sociale hulpverlening. Hij is getrouwd geweest en heeft uit dat huwelijk twee kinderen. Uiteindelijk is hij gescheiden om zich daarna nooit meer te binden. „Ik wilde vrij zijn.”

Pas jaren na zijn scheiding doneerde hij voor het eerst zaad aan het Almeloze ziekenhuis. Bij de

ILLUSTRATIE GEZIENUS BRUINING

keuring zaten nog zo'n dertig mannen in de wachtkamer, herinnert hij zich. Geen idee waar ze vandaan kwamen. Zelf was hij vanuit het zuiden in Almelo terechtgekomen door een oproep in het tijdschrift *Sextant* van de Nederlandse Vereniging voor Seksuele Hervorming (NVSH). „Ik was al jaren bloeddonor. Kleine moeite. Tsjja: dacht ik toen: zaaddonor. Waarom niet? Het is maar sperma en als je er andere mensen gelukkig mee kan maken?”

Ik weet hoe erg het kan zijn om ongewenst kinderloos te blijven

Sinds 2004 is in de wet vastgelegd, dat kinderen uit kunstmatige inseminatie met donorzaad na hun zestiende recht hebben om te weten wie de biologische vader is. Dat betekent dat alles is vastgelegd. Maar destijds konden donoren volstrekt anoniem zijn en blijven. Dat was voor de Limburger toen essentieel.

Johan wil zijn nobele drijfveren destijds niet overdrijven. Wel zat ergens in zijn achterhoofd 'het verdriet' van zijn eigen familie. „Ik weet hoe erg het

ZOEKTOCHT

'Mijn grote droom is om te kunnen zeggen: hoi pap, ik ben je dochter'

Bij het Fiom hebben zich 758 donorkinderen gemeld, die op zoek zijn naar hun biologische vader, of die worstelen met allerlei levensvragen over hun afstamming. Van hen hebben 541 kinderen daadwerkelijk DNA afgegaan, in de hoop dat hun genetisch materiaal gematcht kan worden met dat van een donor. Sinds december vorig jaar hebben ook 233 spermadonoren DNA afgegaan. Hierdoor heeft het Fiom de afgelopen vijf jaar 129 personen kunnen helpen. Onder hen 96 kinderen en 33 donoren.

Op de site van Fiom staan meerdere hartverscheurende verhalen van kinderen, die worstelen met het feit dat ze niet weten wie hun donorgene is. 'Ik voel me op slechte dagen leeg en niet compleet. Een tatoeage herinnert me eraan dat ik kan en mag blijven hopen op een match met mijn vader. Mij grote droom is om te kunnen zeggen: Hoi pap, ik ben je dochter', zo luidt een reactie.

Inmiddels is ook begonnen met een videoproject: donoren vertellen op film hun verhaal, zodat na hun overlijden hun donorkind op die manier alsnog 'kennis kan maken' met de biologische vader. In Nederland werd in 1948

Kunstmatige Inseminatie met Donorzaad (KID) toegeestaan, maar dat gebeurde in volstrekte anonimiteit voor de donor. In 1990 werd het zogenaamde A- en B-loket geïntroduceerd. Het A-loket voor donoren die nog steeds anoniem wilden blijven. Het B-loket was voor donoren, wiens naam bij de inseminatie wel geregistreerd werd. Wensouders konden aangeven of ze een anonieme donor wilden, of niet. Sinds 2004 verbiedt de wet nog langer anonieme donatie. De gegevens van de donor en de wensouders worden door de klinieken doorgegeven aan de Stichting Donorgegevens Kunstmatige Bevruchting.

Om ook vroege donorkinderen een kans te bieden op informatie over hun afkomst, is in 2010 de KID-DNA Databank van de Fiom in het leven geroepen. Het totaal aantal donorkinderen in Nederland is niet bekend. Naar schatting zijn er in Nederland tot 2004 circa veertigduizend donorkinderen geboren. Het aantal donoren uit die tijd is onbekend.

■ Het Fiom is gevestigd in Den Bosch, Kruisstraat 1, tel: 088-1264900. Zie ook Fiom.nl

kan zijn om ongewenst kinderloos te blijven.” Een zus en twee broers kregen geen kinderen. Zijn zus adopteerde. „In die tijd, in onze katholieke agrarische omgeving, was het niet-krijgen van kinderen een doodzonde. Een straf. Sowieso binnen de Katholieke Kerk: je zou kinderen krijgen, zoveel mogelijk. Het was echt een groot verdriet in de familie.”

■ In verband met de privacy wordt een fictieve naam gebruikt.